

A Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Győrött, 2016. évi július hó 13. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

Í t é l e t e t :

Az adócsalás büntette és más bűncselekmények miatt **I.r. vádlott** és társai ellen indult büntetőügyben a Veszprémi Törvényszék 2015. december 8. napján kelt 9.B.421/2015/15. számú ítéletét annyiban változtatja meg, hogy

I.r. vádlott társasági adóra elkövetett bűncselekményét egységesen 1 rb, folytatólagosan elkövetett adócsalás büntettének (1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés (3) bekezdés) minősíti.

Ezért és a terhére még megállapított bűncselekmények miatt az I.r. vádlottal szemben halmazati büntetésül kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát 2 (kettő) évre enyhíti. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 5 (öt) évi próbaidőre felfüggeszti.

Mellőzi a közügyektől eltiltás mellékbüntetésre és a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezéseket.

II.r. vádlott által elkövetett bűncselekményeket

folytatólagosan bűnsegédként elkövetett adócsalás büntettének (1978. évi IV. törvény 310.§ (1) bekezdés (3) bekezdés),
közvetett tettesként elkövetett adócsalás büntettének (1978. évi IV. törvény 310.§ (1) bekezdés (2) bekezdés),
folytatólagosan bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének (1978. évi IV. törvény 276.§),
számvitel rendje megsértése büntettének (1978. évi IV törvény 289.§ (1) (3) bekezdés b/ pont minősíti.

Ezért a II.r. vádlottal szemben halmazati büntetésül az elsőfokú bíróság által alkalmazott büntetést tekinteti kiszabottnak. A szabadságvesztés büntetés végrehajtása felfüggesztésének próbaidejét 3 (három) évre enyhíti.

A II.r. vádlottat külön terhelő bűnügyi költség összege: 64. 500 (hatvannégyezer-ötszáz) Ft.

Egyebekben helybenhagyja az elsőfokú ítéletét azzal, hogy az I.r. vádlott személyi igazolvány száma: ...; II.r. vádlott lakhelye: ..., tartózkodási helye az elsőfokú ítéletben írt cím, személyi igazolvány száma: ...; III.r. vádlott lakcíme: ..., személyi igazolvány száma:

Kötelezi a II. és III.r. vádlottakat a másodfokú eljárásban felmerült 17.980 (tizenhétezer-kilencszáznolcvan) Ft bünygyi költség megfizetésére.

I n d o k o l á s :

A Veszprémi Törvényszék, az alapeljárásban, a 2013. szeptember 3. napján kihirdetett 6.B.611/2012/62. számú ítéletével bűnösnek mondta ki **I.r. vádlottat** folytatólagosan elkövetett adócsalás bűntettében (Btk.310.§ (1) bekezdése és (4) bekezdése), folytatólagosan elkövetett adócsalás bűntettében (Btk.310.§ (1) bekezdés és (3) bekezdés), folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (Btk.276.§.), valamint folytatólagosan elkövetett számvitel rendjének megsértése bűntettében (Btk.289.§ (1) bekezdés és (4) bekezdés b/ pont II. fordulata);

II.r. vádlottat folytatólagosan elkövetett adócsalás bűntettében (Btk.310.§ (1) bekezdés és (2) bekezdés), folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (Btk.276.§.), valamint számvitel rendje megsértésének bűntettében (Btk.289.§ (1) bekezdés, (4) bekezdés b/ pont II. fordulat).

Ezért **I.r. vádlottat** halmazati büntetésül 2 év 8 hónap börtönbüntetésre és 3 év közügyektől eltiltásra, **II.r. vádlottat** halmazati büntetésül 1 év - végrehajtásában 4 évi próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre ítélte, megállapítva, hogy I.r vádlott a szabadságvesztés büntetés fele részének letöltése után feltételes szabadságra bocsátható. A II.r. vádlott vonatkozásában a végrehajtás utólagos elrendelése esetére az általa őrizetben, illetőleg előzetes letartóztatásban töltött időt a kiszabott büntetésbe beszámítani rendelte.

III.r. vádlottat a folytatólagosan elkövetett adócsalás bűntette (Btk.310.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés), továbbá folytatólagosan elkövetett adócsalás bűntette (Btk.310.§ (1) bekezdés és (2) bekezdés), valamint a folytatólagosan elkövetett számvitel rendje megsértésének bűntette (Btk.289.§ (1) bekezdés, (4) bekezdés b/ pont II. fordulat) miatt emelt vád alól felmentette. Rendelkezett a büntetőeljárás során lefoglalt bűnjelek jogi sorsáról, továbbá külön-külön, illetve egyetemlegesen kötelezte a bűnösnek kimondott vádlottakat az eljárás során felmerült bünygyi költség viselésére, annak megállapítása mellett, hogy a fennmaradó 68.250 Ft bünygyi költség az állam terhén marad.

A Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Bf.121/2013/15. számú, 2015. március 11. napján kelt végzésével az ítéletet mindhárom vádlott tekintetében - a Be.375.§ (1) bekezdése és a Be.376.§ (1) bekezdése szerinti relatív hatályú perrendi hibák, illetve ebből eredő megalapozatlanság folytán - hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasította.

A megismételt eljárásban Veszprémi Törvényszék a 2015. december 8. napján kihirdetett 9.B.421/2015/15. számú ítéletével bűnösnek mondta ki:

I.r. vádlottat:

- folytatólagosan elkövetett adócsalás büntettében (1978. évi IV. törvény 310.§ (1) bekezdése és (4) bekezdése), *1/A. tényállási pont - ÁFA*
- 2 rb adócsalás büntettében (1978. évi IV. törvény 310.§ (1) bekezdés és (3) bekezdés), *1/B. tényállási pont - 2004. és 2006. évi TÁNYA*
- adócsalás büntettében (1978. évi IV. törvény 310.§ (1) bekezdése és (2) bekezdése) *1/B. tényállási pont - 2005. évi TÁNYA*
- folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (1978. évi IV. törvény Btk.276.§), *1/C. tényállási pont*
- folytatólagosan elkövetett számvitel rendjének megsértése büntettében (1978. évi IV. törvény 289. § (1) bekezdés és (4) bekezdés b/ pont II. fordulata) *1/D. tényállási pont.*

II.r. vádlottat:

- részben bűnsegédként, részben közvetett tettesként elkövetett adócsalás büntettében (1978. évi IV. törvény 310.§ (1) bekezdés és (2) bekezdés), *1/C. 2/A. és 3/A. tényállási pont,*
- folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (1978. évi IV. törvény 276.§), *1/C. 2/A. és 3/A. tényállási pont,*
- számvitel rendje megsértésének büntettében (1978. évi IV. törvény 289.§ (1) bekezdés, (4) bekezdés b/ pont II. fordulat), *2/B. tényállási pont.*

Ezért a törvényszék **I.r.** vádlottat halmazati büntetésül 2 év 4 hónap börtönbüntetésre és 2 év közügyektől eltiltásra, **II.r.** vádlottat halmazati büntetésül 10 hónap - végrehajtásában 4 évi próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre ítélte, megállapítva, hogy I.r vádlott a szabadságvesztés büntetés fele részének letöltése után feltételes szabadságra bocsátható.

A II.r. vádlott vonatkozásában a végrehajtás utólagos elrendelése esetére az általa őrizetben, illetőleg előzetes letartóztatásban töltött időt a kiszabott büntetésbe beszámította.

III.r. vádlottat a módosított vád szerinti költségvetési csalás büntette (Btk.396. § (1) bekezdés a/ pont, (2) bekezdés a/ pont - *3/A. és 3/B. tényállási pont*), valamint a számvitel rendje megsértésének büntette (Btk.403. § (1) bekezdés b/ pont - *3/C. tényállási pont*) miatt emelt vád alól bizonyítottság hiánya okán felmentette.

Rendelkezett a büntetőeljárás során bűnjelként kezelt iratok lefoglalásának megszüntetéséről, illetve **I.r. vádlott** részére történő kiadásáról. Az I.r.

vádlottat külön 36.939 forint, **II.r.** vádlottat külön 74.500 forint, őket egyetemlegesen 171.899 forint bünyügyi költség megfizetésére kötelezte. Megállapította, hogy - a felmentés és a megismételt eljárás folytán - fennmaradó 153.250 forint bünyügyi költség az állam terhén marad.

Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész az I. és II.r. vádlottak terhére, a kiszabott büntetések súlyosítása végett, míg III.r. vádlott terhére, bűnösségének megállapítása és büntetés kiszabása érdekében nyújtott be fellebbezést, míg **I.r. vádlott** és védője a büntetés enyhítése végett terjesztett elő fellebbezést.

A Győri Fellebbviteli Főügyészség a Bf.59/2016/2-I. számú átiratában az I.-III.r. vádlottak terhére bejelentett ügyészi fellebbezést teljes egészében fenntartotta, míg az enyhítés iránt előterjesztett védelmi fellebbezéseket alaptalannak ítélte.

Rámutatott arra, hogy a törvényszék a hatályon kívül helyező végzésben előírt ügyfelderítési kötelezettségének, illetőleg útmutatásnak teljes körűen eleget tett. A büntető perrendi szabályok betartása mellett lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként megállapított tényállás **III.r. vádlott** vonatkozásában megalapozatlan, ez azonban annak pontosításával, kiegészítésével, illetőleg helyes ténybeli következtetés levonásával kiküszöbölhető. Mellőzni kérte azt a megállapítást a tényállásból, miszerint „a **III.r. vádlottnak** nem volt arról tudomása, hogy a általa tudottan gazdasági tevékenységet nem végző céggel kapcsolatban neki a könyvvizsgálattal, bizonylatok kezelésével, megőrzésével kapcsolatos kötelezettsége lett volna.” (14. oldal 4. bekezdés, utolsó mondata). Javasolta ugyanakkor azt a kiegészítést, hogy **III.r. vádlott** tisztában volt vele, miszerint ő gazdasági társaság ügyvezetője, azonban ezzel összefüggő feladatai iránt nem érdeklődött, azoknak utána nem nézett és a rá vonatkozó jogszabályok áttekintését is elmulasztotta. E pontosításokkal a tényállás megalapozottá válik.

Az ügyész kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének eleget tett; értékelte és elemezte a rendelkezésre álló bizonyítékokat. Okszerűen következtetett a megalapozott tényállás alapján **I.r. vádlott** és **II.r. vádlott** bűnösségére és nem tévedett az időbeli hatály kérdésében sem. A jogi indokolást e körben azzal kell kiegészíteni, hogy az üzletszerű elkövetés, mint minősítő körülmény - a hatályos Btk. szerint - nem a számviteli rend megsértése büntettséghez, hanem a költségvetési csalás büntettségéhez kapcsolódik.

Nem értett egyet a **III.r. vádlottat** érintő felmentő rendelkezésekkel. Rámutatott, hogy a vádirat szerint **III.r. vádlott** terhére az róható, miszerint a **1. Bt** beltárgyaként adóbevallási és adófizetési kötelezettségének nem tett eleget, továbbá megsértette számviteli kötelezettségét is. E kötelezettségei közvetlenül a nyilvános jogszabályokból vezethetőek le, melyek ismeretének hiánya nem mentesíti a büntetőjogi felelősség alól. A **III.r. vádlottnak** - mint ügyvezetőnek - ÁFA körben akkor is legalább ún. „0”-ást bevallást kellett volna benyújtania, ha az általa képviselt gazdasági társaság tényleges gazdasági tevékenységet nem végez. **III.r. vádlott** ennek a kötelezettségének nem tett eleget mert nem is érdeklődött az iránt, hogy őt milyen jellegű kötelezettségek terhelik. A cégképviselési tevékenységet szabályozó törvények bárki által megismerhetőek, de a vádlott ezek tanulmányozását elmulasztotta, mely magatartása nem tekinthető gondatlannak, hanem eshetőlegesen szándékkal elkövetettnek. Ha nem is marasztalható a volt élettársa, **II.r. vádlott** által **I.r. vádlott** részére kiállított fiktív számlákért, felelősége feltétlenül fennáll a **1. Bt** törvénysértő adózási és könyvvizsgálati tevékenységéért. A megalapozott tényállás szerint ugyanis a vádbeli időszakban a **1. Bt** tényleges termék értékesítést is végzett, melyből 2.473.650 forint bevétele keletkezett. Az árbevétel után számítandó ÁFA és TÁNYA 805.284 forint lett volna, mely a **III.r. vádlott** kötelességzegő mulasztása folytán nem került bevallásra és befizetésre, ezért a költségvetés adóbevételét is csökkentette. Indítványozta tehát az ügyész, hogy a táblabíróság állapítsa meg **III.r. vádlott** büntetőjogi felelősségét - a módosított vád szerint - a költségvetési csalás büntettségében és a számviteli rend megsértése büntettségében. E körben a hatályos Btk. alkalmazását tartotta kedvezőbbnek az ügyész fellebezés érvelése nyomán, továbbá a **III.r. vádlottal** szemben - a megállapítható, nagyobb részt enyhítő hatású bűnösségi körülmények alapján - végrehajtásában felfüggesztett börtönbüntetés kiszabását indítványozta.

I.r. és **II.r.** vádlottak vonatkozásában teljes körűnek tartotta az enyhítő és súlyosító körülmények számbavételét. Az volt az álláspontja, hogy a törvényszék túlzott jelentőséget

tulajdonított az időmúlásnak, mely valóban jelentős, azonban ezzel míg így sem áll arányban a kiszabott szabadságvesztés büntetések tartama, a II.r. vádlott esetében a végrehajtás felfüggesztése, illetve az **I.r. vádlott** tekintetében a feltételes szabadságra bocsátás körében adott 1/2 mértékű kedvezmény. A két terhelt magatartása következtében a költségvetés mintegy 100 millió forinttal csökkent, mely magassá teszi a cselekményük társadalomra veszélyességének fokát. Ehhez képest a törvényi minimum közelében kiszabott szabadságvesztés mértéke, illetve a II.r. vádlott részesi cselekményére figyelemmel az enyhítő szakasz alkalmazásával ez alatt meghatározott tartam súlytalan. Indítványozta tehát mindkét vádlott vonatkozásában a szabadságvesztés jelentős emelését, a II.r. vádlott esetében a felfüggesztés mellőzését és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának a fő szabály szerinti meghatározását. Az I.r. vádlott tekintetében a mellékbüntetés mértékének emelését, a II.r. vádlottal szemben a különös részi minimum körül megállapított végrehajtandó szabadságvesztés mértékéhez igazodó közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazását indítványozta.

A bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezés hibájára mutatott rá, mivel a törvényszék a II.r. vádlottat 10.000 forinttal több költség viselésére kötelezte, mint ami cselekvőségével összefügg. Indítványozta, hogy a III.r. vádlottat - a bűnössége megállapítására figyelemmel - kötelezze az ítélet 68.250 forint megfizetésére azzal, hogy az állam terhén a megismételt eljárásban felmerült 85.000 forint költség marad. Egyebekben az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.

A másodfokú nyilvános ülésen a fellebbviteli főügyész képviselője az átiratban foglaltakat maradéktalanul fenntartva ismét rámutatott arra, hogy a Veszprémi Törvényszék a megismételt eljárásban változatlanul felmentette a III.r. vádlottat az ellene emelt vád alól, ám ez a jogi álláspont nem helyes.

Ma nagyon gyakori a gazdálkodó szervezetek képviselőinek az a jogsértő magatartása, miszerint nincsenek tisztában azzal, hogy milyen kötelezettségeik vannak, illetőleg az ügyvezetői poszttal milyen felelősséget vesznek magukra. A generális prevenció érdekében tudatosulnia kell, hogy egy társassági szerződés aláírása felelősséget keletkeztet, ami kötelezettséggel jár, ennek megszegése pedig büntetőjogi következményekkel jár. A jog nem tudása tehát nem mentesítheti **III.r. vádlottat** sem a büntetőjogi felelősség alól.

A III.r. vádlott bűnössége olyan objektív tényeken alapul, amelyet az elsőfokú bíróság is megállapított, ennek kimondásához nem szükséges a tényeknek eltérő színben történő feltüntetése. Ezért a tényállás helyesbítésével és az abból levont helyes következtetéssel a III.r. vádlott büntetőjogi felelőssége aggálytalanul megállapítható.

Felhívta a figyelmet, hogy **I.r.** és **II.r.** vádlottaknak a cselekményei - az adó eltitkolása, fiktív számlák kiállításának révén ehhez történő segítségnyújtás - rendkívül elterjedt. Ez indokolja, hogy a törvény teljes szigorával kell fellépni a terheltekkel szemben, még akkor is, ha a javukra jelentős enyhítő körülmények - így extrém tartamú időmúlás - forognak fenn. Az I.r. vádlott tudhatta milyen következményekre számíthat, mivel nem ez az első ilyen jellegű cselekménye, mégis több éven át folytatta a törvénysértő tevékenységét. Az elvont adó mértéke sem bagatell összeg. Az I. és II.r. vádlottal szemben első fokon megállapított joghátrány nem tükrözi hűen tehát azt a kiemelkedő társadalomra veszélyességet és tárgyi súlyt, mely magatartásukban rejlik. Fenntartotta mindkét vádlott vonatkozásában a büntetéskiszabás súlyosítására, illetőleg a járulékos kérdésekre vonatkozó indítványait.

I.r. vádlott védője a fellebbezését továbbra is elsősorban a büntetés enyhítésére tartotta fenn; a büntetés mérséklését és a végrehajtás felfüggesztését kérte. Kérte egyúttal az ügyészi fellebbezés elutasítását, tekintettel arra, hogy a szigorítás, illetve a súlyosítás nem szolgálná a büntetési célok elérését. Az I.r. vádlott terhére rótt adóhiány legnagyobb részét az az összeg tette ki, amely a "A." GmbH részérő befogadott költségszámlák alapján megállapítható. Álláspontja szerint kétséget kizáró módon nem lett bizonyítva, hogy ezek a munkák valóban nem kerültek elvégzésre. Az lehetséges, hogy a számlaadó cég fiktív volt, de a számlák és a pénzmozgás alapján azt kellett volna - helyesen - megállapítani, hogy a **I. Kft** jogszerűen fizette ki ezeket a számlákat, illetőleg a munkák is elvégzésre kerültek. Ezzel az összeggel csökkenteni kell az I.r. vádlott terhére megállapított adóhiányt, illetve mellőzni kellene a büntetőjogi felelősség kimondását. Rámutatott, illetve okiratok csatolásával igazolta, hogy az elsőfokú ítélet meghozatala után az I.r. vádlott személyi körülményeiben olyan negatív irányú változások következtek be, amik - börtönbe vonulása esetén - ellehetetlenítenék az egész családot. A nagyszülők, akik nyugdíjban részesültek és hozzájárultak a család eltartásához, időközben elhaláloztak, ezt követően az I.r. vádlott felesége a gondozási díjtól is elesett. Az I.r. vádlott házastársa olyan súlyos betegségben szenved, mely miatt nem tud elhelyezkedni, nincsen jövedelme. Két fiatalkorú gyermeket nevelnek, akik középiskolába járnak, szintén eltartásra szorulnak. **K.J.** nagyszülő halála után megörökölték azt a házat, amiben jelenleg laknak, de azt 3 millió forintos hiteltartozás terheli, melynek havi törlesztő részlete 29.000 forint. **I.r. vádlott** az egyedüli családfenntartó, ily módon elveszítenék az ingatlan, illetve megélhetésüket, ha végrehajtandó szabadságvesztést kapna.

Felhívta a védő a figyelmet arra is, hogy a cselekmények elkövetése óta több mint egy évtized eltelt, amely nyomatékos enyhítő körülményként értékelendő. Nem az I.r. vádlott perelhúzó magatartása okozta az időmúlást, mivel minden tárgyaláson megjelent. Ennyi ideje áll büntetőeljárás hatálya alatt, mely komoly hátrányt jelentett számára. Mindez indokolja, hogy a kiszabott szabadságvesztés büntetést az ítéletábra mérsékelje, illetőleg annak végrehajtását függessze fel.

II.r. és III.r. vádlott képviselőjében eljáró védő az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte mindkét védenca tekintetében.

Egyetértett a vádhatóság képviselőjével abban a tekintetben, hogy aki adót csal, az a köztől lop és a törvény teljes szigorával kellene súlytani. Azonban a büntetési célok közül az egyéniesítés követelménye nem szorulhat háttérbe az általános elrettentő, megelőző hatással szemben. A megismételt eljárásban a Veszprémi Törvényszék helyesen állapította meg **II.r. vádlott** bűnösségét és az összes bűnösségi körülmények figyelembe vételével arányosan szabta ki a 10 hónap börtönbüntetést. Több mint 10 évvel a cselekmények elkövetése után egy kiskorú gyermeket nevelő, huzamos ideje kifogástalan életvitelt folytató családapával szemben nem szükséges hosszabb tartamú, főként nem végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása, ezért kérte a táblabírást, hogy a súlyosításra irányuló fellebbezést utasítsa el.

A védő **III.r. vádlott** tekintetében ugyancsak egyetértett az ügyésszel abban, hogy a gazdasági társaságok képviselői jogszabályokon alapuló felelősséggel tartoznak a cég törvényes működéséért. Ugyanakkor nem hagyható figyelmen kívül azt a tény, hogy a **III.r. vádlott** ténylegesen sosem gyakorolta az ügyvezetői jogokat, illetőleg nem vitte a Bt ügyeit.

A II. és III.r. vádlottak élettársként éltek együtt. **II.r. vádlott** pedig vallomásában elmondta, hogy kérésére **III.r. vádlott** csupán a Bt átvételéhez szükséges papírokat írta alá, egyéb tekintetben semmiféle tevőleges szerepe nem volt. Abban a tudatban volt mindvégig, hogy a céget névleg, pénzjuttatás ellenében kellett a nevére venni, de a Bt semmiféle gazdasági tevékenységet nem folytat. Az élettársa nem avatta be sem abba, hogy számlákat állít ki a cég nevében **I.r. vádlott** részére, sem abba, hogy egy alkalommal termékértékesítést végzett. Semmilyen bizonyíték nincsen rá, hogy bármilyen aktív cselekvőséget kifejtett volna, így legrosszabb esetben is negligencia terhelné az ügyvezetői mulasztások miatt. Tehát a védelem álláspontja is az, hogy a III.r. vádlott cselekvősége nem éri el a bűnösség szintjét, ezért helyesen döntött az elsőfokú bíróság, amikor felmentette **III.r. vádlottat** az ellene emelt vádak alól. A védő ezért kérte, hogy az ítéletábra a Veszprémi Törvényszék ítéletét a III.r. vádlott tekintetében is hagyja helyben, illetőleg a bűnösségének megállapítása és a felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása tekintetében előterjesztett indítványát utasítsa el.

I.r. vádlott az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában kifejtette, hogy az ügyészség hatalmas összeget rótt a terhére, azonban ő ebből a pénzből egy fillérrel sem gazdagodott. Ami befolyt árbevételként, minden a cégre lett fordítva. A megrendelt munkákat elvégezte, de sokszor nem kapta meg a munkadíját a nagy építkezéseken, holott ő maga mindenkit kifizetett. Kifejtette, hogy **H.V.** v.-i családi házának építésénél valóban közreműködött abban, hogy a tulajdonos az építkezés költségeinek egy részét ÁFA nélkül fizesse ki, de ebben nem érzi egyedül felelősnek magát. A tulajdonos, aki megtakarította magának az ÁFA-t, nincs itt a bíróságon. Nem értett egyet a szakértő által az árbevétel és a költségoldal közötti különbség kiszámítására alkalmazott 10 %-os haszonkulccsal, mert álláspontja szerint neki csak vesztesége volt a vállalkozáson. Rámutatott, hogy sokkal kisebb a vagyona, mint amikor a céget alapította, mivel az ingatlanjait évek óta végrehajtás terheli, a személyi körülményei pedig a bemutatott okiratokban szereplő módon elnehezültek.

II.r. és III.r. vádlott - csatlakozva a védőjükhöz - kérték helyben hagyni az elsőfokú ítéletet.

A Győri Ítéletábra a bejelentett fellebbezések alapján a Be.348.§ (1) bekezdése szerint teljes körben felülbírált az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt és a védelmi fellebbezést az enyhítés irányában találta alaposnak az alábbiak szerint.

Megállapította, hogy a Veszprémi Törvényszék az eljárása során a perrendtartási szabályokat túlnyomó részben betartotta. Az ítélet hatályon kívül helyezésére okot adó eljárási szabálysértés nem történt, így az érdemi felülvizsgálat lefolytatható volt.

Az elsőfokú bíróság helyesen készítette elő a tárgyalást, idézte a szükséges személyeket. Az ügyész az első tárgyalási napon - 2015. november 3. napján - (13/I. szám alatt csatolt) vádmódosítást terjesztett elő, melyre figyelemmel a törvényszék elmulasztotta a Be.310.§ (1) bekezdésében foglalt szabály alapján nyilatkoztatni a vádlottakat és a védőket, hogy kérik-e felkészülés céljából a tárgyalás elnapolását (13. számú jegyzőkönyv 2. oldal). A vádlottak kihallgatása előtt azonban szünetet tartott, mely alatt a terhelteknek és védőiknek lehetőséget adott a vádmódosítás tanulmányozására, ezzel kiküszöbölve a hiányosságot. A terheltek kihallgatása után a tárgyalást elnapolta. A második napon kihallgatta **1. tanút** - majd felcserélve a Be.301.§ (1) bekezdésében és a Be.313.§-ában írott sorrendet - először

befejezetté nyilvánította a bizonyítási eljárást, majd ezt követően ismertette a nyomozás és a bírósági eljárás során keletkezett iratokat (15. számú jegyzőkönyv 4. oldal). E kisebb súlyú perrendi hibák azonban a döntés érdemére nem gyakoroltak hatást.

Az elsőfokú bíróság az ügy ténybeli és jogi megítélését megalapozó adatokat feltárta. Ismét kihallgatta a vádlottakat, akik közül **I.r. vádlott** részben érezte bűnösnek magát, fenntartotta a korábbi - ténybeli beismerő - vallomásait és úgy nyilatkozott, hogy a terhére rótt adóhiány összegét nem fordította saját célokra, hanem teljes egészében a gazdasági társaság költségeire fordította; kifizette belőle az alvállalkozóit. Továbbra sem vitatta, hogy a cége által elvégzett munkák árbevételéről nem teljes körben állított ki számlát, illetőleg a bevétel ellentételezéseként nem rendelkezett elegendő költség számlával. A könyvelést sem vezette „pénzügyi” okokból, továbbá a **I. Kft** iratanyagával azért nem tudott elszámolni a felszámoló felé, mert azt a gépkocsijából ellopták.

II.r. vádlott bűnösnek érezte magát, vallomását nem kívánta megismételni, de kérdésekre előadta, hogy pénzért, és meglehetősen tudatlanul vágott bele a gazdasági társaságok működtetésébe, élettársa pedig csak az ő kérésére volt hajlandó aláírni a cégiratokat, mint beltag, valójában a két társasággal kapcsolatban semmilyen információval nem rendelkezett. A **1. Bt**-t kizárólag maga vezette, **III.r. vádlottnak** nem számolt be sem a **I.r. vádlott** részére kiállított számlákról, se a **II. Kft** felé értékesített kenőanyagokról, illetőleg az ebből befolyó és leszámházott árbevételekről. A **III.r. vádlott** továbbra sem érezte bűnösnek magát, tartotta magát előző nyilatkozataihoz, melyek szerint ellenszolgáltatás fejében vették át a két betéti társaságot, melyek - tudomása alapján - semmilyen gazdasági tevékenységet nem végeztek, fogalma sem volt róla, hogy neki beltagként bármilyen adózási- vagy számviteli feladata, kötelezettsége keletkezett volna. Ő sem **I.r. vádlottat**, sem **1. tanút** nem ismerte, akikkel **II.r. vádlott** kapcsolatba került.

A törvényszék - a másodfokú bíróság útmutatása nyomán - kihallgatta a **II. Kft** képviselőjében eljáró **1. tanút**, aki fenntartva a nyomozás során tett vallomását (nyomozati irat 5. kötet 2077. oldal) elmondta, hogy **I.r. vádlott** 2004-ben üzletkötői tevékenységet végzett a cége részére, melyért ő jutalékot fizetett készpénzben a **I. Kft** részére. A **1. Bt**-vel 2005-ben került kapcsolatba és kenőanyagokat vásárolt tőle, illetve készpénzes számlák ellenében fizetett érte **II.r. vádlottnak**. **III.r. vádlottal** nem találkozott, kizárólag a **II.r. vádlottal** állt kapcsolatban.

Az alapeljárásban rendelkezésre állt terhelti nyilatkozatok, tanúvallomások, szakértői vélemény és egyéb releváns okiratok vonatkozásában a törvényszék szabályosan alkalmazta a Be.404.§ (3)-(4) és (6) bekezdéseiben írt könnyítő lehetőséget, és felolvasta ezek tartalmát a tárgyaláson (15. számú jegyzőkönyv 4-5. oldal).

A tényállás megállapítása körében a rendelkezésre álló fent írt bizonyítékokat megvizsgálta, egyenként és összességükben értékelte. Indokát adta, hogy milyen bizonyítékokat fogadott el **I.r. vádlott** védekezésével szemben és miért. Ekként a szükséges mértékben eleget tett az indokolási kötelezettségének.

I.r. vádlott csak bírói szakban előadott védekezése, mely szerint, ha könyvelést nem is vezetett, illetve adóbevallást nem készített, de rendelkezett valamennyi számlával - többek között a **H.V.** részére kiállítottakkal is -, csupán az általa vezetett gépkocsival együtt ellopták őket, megdőlt az alapügyben kihallgatott **2. tanú** felolvasott tanúvallomása alapján. A tanú

nem emlékezett arra, hogy a 2005-2006-ban eltulajdonított gépjárműben, amit akkor **I.r. vádlottal** használtak közösen munkavégzéshez, lettek volna céges iratok, bár az I.r. vádlott említett egy táskát, ami az autóban volt. A Tapolcai Rendőrkapitányságon tett feljelentésében biztosan nem szerepelt, hogy az I.r. vádlott céges számlái is eltűntek (6.B.631/200962. számú jegyzőkönyv 3-6. oldal).

H.V. és 3. tanú felolvasott vallomásai minden kétséget kizáróan megalapozták azt a megállapítást, miszerint a veszprémi ház felépítéséért 14,5 millió forintot szerzett árbevételeként a **I. Kft**, számla azonban csak az összeg feléről, azaz 7 millió forintról került kiállításra. Ezzel a magatartással az I.r. vádlott szándékosan csökkentette az ÁFA és TÁNYA adóalapját és a fizetendő adó mértékét.

II.r. vádlott beismerő vallomása alapján minden kétséget megállapítható volt, hogy a **I. Kft** képviselőjében **I.r. vádlott** hamis tartalmú számlákkal igyekezett a költségoldal bizonylatait pótolni. Ebből következtethető az a tény, miszerint az I.r. vádlott nemcsak a II.r. vádlott cégeitől, hanem másoktól is beszerezett hamis bizonylatokat. Ezzel összefüggésben a törvényszék megindokolta, hogy miért nem lehetett elfogadni - már az adóhatósági eljárásban sem - a "**A.**" GmbH által kiállított számlákat valóságos gazdasági tevékenység alapbizonylataiként. A német cégnyilvántartásban az a társaság nem szerepelt. Az Interpol Magyar Nemzeti Irodája által adott jelentés szerint a cég székhelyén vezetékes telefont nem tartottak nyilván, a bélyegzőn - kötelezően feltüntetendő - k.-i cím több szempontból is hibás, illetve azonosíthatatlan. **K.** (az I.r. vádlott szerint ...) R. személye sem volt azonosítható egyetlen Németországban élő, illetve gazdasági társaságot működtető magyar állampolgárral (nyomozati irat 4. kötet 1873. oldal). Ennek okán szóba sem jöhetett, hogy a GmbH nevében kiállított számlák alapján számított, közel 50 millió forintos adóhiány megállapítását a tényállásból mellőzhesse az elsőfokú bíróság.

A törvényszék az adóhiányösszege, illetőleg a számviteli rend megsértésének mértéke vonatkozásában az igazságügyi könyv- és adószakértői véleményre és nyilatkozatra hagyatkozott (nyomozati irat 6. kötet 2749-2911. oldal). A szakértő alapügyben tett és felolvasott nyilatkozata szerint a partnercégektől beszerezett számlákból dolgozott, illetőleg költségoldalon valamennyi olyan bizonylatból, melynek valóságtartalmát az adóhatóság a közigazgatási eljárásban nem kérdőjelezte meg. Ily módon a fizetendő ÁFA-ból minden számításba jöhető tételt levont. A társasági adó tekintetében megközelítő számítást végzett, mivel cégiratok hiányában levonható tételt csak csekély összegben talált.

A szakértő kitért arra is, hogy az építőiparban jellemzően realizálódó 5-10 %-os hasznat érnek el a vállalkozók. Azt a módszert követte, hogy ismert volt az árbevétel, illetve megvoltak a számlatömbök, továbbá átvételi elismervények, melyekből megvizsgálta, hogy 1-2 % haszon mellett mennyi lett volna a társasági adóalapja. Javára írta azokat a költségeket, amik egyértelműen fel kellett, hogy merüljenek a tevékenysége elvégzéséhez. Ez a társasági adóról szóló törvény rendelkezéseinek és a szakértői vizsgálat szakmai szabályainak egyaránt megfelelő módja a társasági adónemben beállt hiány kalkulálására, ha nem áll rendelkezésre a könyvelés, vagy annak analitikája.

Az I.r. vádlott vitatta a szakértő által az árbevétel 10 %-os haszonkulcsával - a fenti módon - számított társasági adóhiányt, mert álláspontja szerint a becsült 90 %-nál jóval magasabb

költségei voltak és nyereség jóformán nem realizálódott a vállalkozásban. Ugyanakkor az alapeljárásban elfogadta ezt a módszert (11.B.631/2009/37. jegyzőkönyv 13. oldal).

I.r. vádlott maga sem cáfolta, hogy a Kft könyveléséről nem gondoskodott, a szakértő pedig megállapította, miszerint hitelt érdemlő alapbizonylatok hiányában nem volt mód feltárni és áttekinteni a cég gazdálkodását a vád tárgyává tett gazdasági éveken.

III.r. vádlott vonatkozásában az elsőfokú ítélet ismét arra a megállapításra jutott, hogy nevezett terhelt a könyvvézetési, bizonylatkezelési és őrzési kötelezettségét ugyan nem teljesítette, ilyen jellegű kötelességeiről azonban - minden kétséget kizáróan - nem mondható ki, hogy ténylegesen tudomása volt. Ez hanyag mulasztás a részéről, azonban magatartása a büntetőjogi felelősség megállapításához szükséges bizonyosság szintjét nem érte el.

Az elsőfokú bíróság e körben kitért arra, hogy mely adatok alapján állapította meg **III.r. vádlott** üzletvezetői minőségét a **1. Bt**-ben, ugyanakkor - elsősorban **I.r. vádlott**, **II.r. vádlott** és **1. tanú** vallomásaiból, továbbá a Bt által kibocsátott számlák alaki jellemzőiből - arra is, hogy miért arra következett, miszerint valójában ténylegesen nem ő gyakorolta a cég képviselőt, illetőleg annak működéséről nem rendelkezett semmilyen információval.

A társasági szerződés egyébiránt lehetővé tette, hogy a cég irányítását ne az üzletvezető beltag végezze. A **1. Bt** - nyomozati irat 3. kötetének 1361. oldalától elfekvő - alapító okirat III/9. pontja ugyanis tartalmazza, hogy „az üzletvezető kültagját korlátozottan vagy teljes körűen felruházhatja a cég képviselővel” (1367. oldal). A III/17. pont tartalmazza, hogy „a beltag jogosult, de nem köteles a társaság tevékenységében részt venni” (1369. oldal). Ezen adatokból következik, hogy nem feltétlenül **III.r. vádlottnak** volt joga a cég ügyeinek vitelére, illetve kötelezettsége a számviteli és adózási feladatok ellátására. A volt élettársával egybecsengő vallomása alapján - legalább - ráutaló magatartással felhatalmazta **II.r. vádlottat** a társaság működtetésére, annak mindennemű következményével együtt, hiszen már a Bt átvétele is az ő ötlete és akarata volt. A **III.r. vádlott** csupán a hivatalos iratok aláírására vállalkozott, szándéka már kezdetben sem volt az üzletvezetői tevékenység folytatására.

Nem cáfolható tehát a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, hogy a **II.r. vádlott** volt a valódi képviselő, aki nem tájékoztatta **III.r. vádlottat** a társaság ügyeiről, illetve abban a téves feltevésben tartotta, miszerint az semmilyen gazdasági tevékenységet nem végez. Ily módon a **III.r. vádlott** nem volt a kötelezettségei, valamint azok elmulasztásának tudatában.

Az elsőfokú bíróság tehát a nevezett terhelt aktuális tudattartama tekintetében vont le - a változatlan ügyészi álláspont szerint téves - ténybeli, majd jogi következtetést, amikor megállapította, hogy nem bizonyított részéről a bűncselekmények elkövetése. A Legfelsőbb Bíróság több eseti döntésében mutatott rá arra, hogy az elkövető tudattartalma legtöbbször ugyan jogkérdés, amennyiben azonban a tudattartalom alapozza meg a büntetőjogi felelősséget, azaz az aktuális elkövetői tudat szintjén, minőségén és határain múlik a bűnösség megállapíthatósága, abban az esetben a bűnösség irányába mutató, illetőleg annak megállapításához vezető eltérő tényállás megállapításra a másodfokú bíróság részéről a megalapozatlanság kiküszöbölése érdekében nem kerülhet sor, arra nincs törvényes lehetőség (EBH 2011.2388).

Az ítélet tábla tehát - a kifejtett bizonyítékok alapján - nem osztotta egyrészt azt az ügyészi érvelést, hogy a tényállás a III.r. vádlott cselekvősege tekintetében megalapozatlan, sem azt, miszerint ez a hiba helyes ténybeli, majd jogi következtetés útján a bűnösség megállapítása irányában orvosolható.

A táblabíróság álláspontja szerint elsőfokú bíróság logikus és teljes körű mérlegeléssel megalapozott tényállást állapított meg, amely a másodfokú döntésnek is alapjául szolgál. Azonos bizonyítási anyag mellett a fellebbezési eljárásban ez a törvényesen elvégzett mérlegelési tevékenység alappal nem támadható.

A megalapozott tényállás kis mértékben hiányos, illetve iratellenes, ezért szorul kiegészítésre a személyi körülményekben és a történeti részben (Be.351.§ (2) bekezdés b/ és c/ pont). Az ítélet tábla a Be.352.§ (1) bekezdés a/ pontja alapján - a Be.361.§ (2) bekezdés b/ pontja szerint tett nyilatkozatra és az iratok tartalmára tekintettel - azt az alábbiak szerint helyesbíti.

A személyi részben feltünteti, hogy **I.r. vádlott** által lakott és házastársa szüleitől örökölt ingatlant 3.318.107 forint OTP jelzálog-hitel terheli, melynek havi törlesztő részlete 29.664 forint. Az I.r. vádlott házastársa már nem részesül ápolási díjban, mivel a gondozott szülők elhaltak. Önálló jövedelemmel nem rendelkezik. Magas vérnyomás, pajzsmirigy, porckorongsérv és egyéb mozgásszervi megbetegedésekben szenved (Bf.28/2016/8/V/1. alatti utóiratok).

Az I.r. vádlott a jelen ügyben büntetlen előéletűnek tekintendő, az ítéletben felsorolt elítélések az eljárás ideje alatt emelkedtek jogerőre. A bűnügyi nyilvántartásban már nem szerepelnek.

Jelen eljárás hatálya alatt a Veszprémi Járásbíróság a 2013. május 29. napján kelt és jogerős 1.B.749/2013/3-I. számú ítéletével a 2013. április 20. napján elkövetett 2 rb egyedi azonosító jel meghamisításának büntette miatt halmazati büntetésül 30 napi tétel, összesen 75.000 forint pénzbüntetésre ítélte (Bf.28/2016/2/I. szám alatti priusz).

II.r. vádlottal szemben a Mosonmagyaróvári Városi Bíróság B.210/2006/108. számú ítélete a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 1.Bf.83/2007/6. számú határozatával emelkedett jogerőre. A terhére rótt vagyon elleni bűncselekményeket bűnsegédként követte el (Bf.28/2016/2/II. szám alatti priusz).

A történeti tényállásban, a *1/B. tényállási pont* azzal pontosítandó, hogy a 8. oldalon lévő táblázatban a 2005. évre számított 16 %-os társasági adó összege helyesen 1.994.769 forint.

A *tényállás 3/A-B-C. pontjában*, a 13. oldalon lévő táblázatban a 2005. augusztus 8. napján kiállított számla száma ..., a 2005. augusztus 24. napján kelt számla száma

A 14. oldal 5. bekezdésében a **1.** Bt-nek a 2004-2005. években keletkezett adófizetési kötelezettsége összesen - helyesen - **494.730** forint a 13. oldalon lévő táblázat utolsó sorában írt összesítő adatnak megfelelően (2005. júniusban 327.530 forint + 2005. augusztusban 167.200 forint = 494.730 forint).

Az *1/D. tényállási pont* végén kell rögzíteni, hogy a **I.** Kft 2006. szeptember 15. napjával került felszámolás alá, az eljárás befejeződött és a céget törölték 2008. március 17. napjával.

A 2/B. tényállási pont végén rögzítendő, hogy a 2. Bt a 2007. október 31. napján indult cégtörvényességi eljárás eredményeként 2008. április 4. napjával került törlésre.

A 3/A-B-C. tényállási pont - 14. oldal 6. bekezdésében - kell feltüntetni, hogy a Veszprém Megyei Főügyészség a vádemelést megelőzően II.r. vádlottal szemben a társasági adónemben, 2005-ben keletkezett 31.663 forint adóhiány tekintetében a Btk.310.§ (1) bekezdés és (2) bekezdés szerinti adócsalás büntette miatt az eljárást bűncselekmény hiányában megszüntette (B.809/2007/17-I. számú vádirat, 16. oldal).

A 1. Bt a 2007. november 23. napján hivatalból kezdeményezett cégtörvényességi eljárás végén, 2008. április 11. napjával került törlésre a cégjegyzékből.

Az ítélet jogi indokolásából a 18. oldalának 5. bekezdésében, illetőleg a 19. oldal 2. bekezdésében írt, az I. és II.r. vádlott által megsértett adójogi és számviteli jogszabályok megjelölése a tényállás részét képezi, tekintve, hogy ezek töltik meg tartalommal a Btk. adott törvényi tényállásait, melyek keretdiszpozíciók.

Az így pontosított tényállás minden tekintetben megalapozott, így az ítéletábra erre alapította a határozatát a Be.351.§ (1) bekezdése értelmében.

A tényállás alapján a törvényszék okszerűen vont le következtetést I.r. és II.r. vádlott bűnösségére, de a bűncselekmények minősítése egyes tényállási pontokban nem törvényes. Ennek megfelelően a jogi indokolás sem teljesen helytálló, mely anyagi jogi hibákat a másodfokú bíróság az alábbiak szerint korrigál.

Helyes volt a törvényszék részéről I.r. és II.r. vádlott tekintetében a Btk.2.§ alapján az elkövetéskor hatályban volt jogszabályok alkalmazása, mivel a - helyesen - a költségvetési csalás bűncselekményéhez kapcsolódó minősítő körülmény, az üzletszerűség folytán a hatályos Btk. szerint magasabb lenne a büntetési tétel. Ezért az alább kifejtett indokok alapján megváltoztatott minősítések is az 1978. évi IV. törvény szabályaihoz igazodnak.

Adócsalás büntettét követi el az adóalany gazdasági társaság képviselője, ha az adókötelezettség szempontjából jelentős tény (adat) valótlan előadásával, elhallgatásával vagy más magatartással a hatóságot adóbevétel csökkentését eredményezően megtéveszti (BH2010.290). A cég képviseletében I.r. vádlottat, mint ügyvezetőt terhelte a bevallási kötelezettség, illetőleg az adózás szabályainak megtartása, melyet akként sértett meg, hogy 2004-2006 között adóbevallást egyáltalán nem nyújtott be és ebből kifolyólag adófizetési kötelezettségét sem teljesítette. A jogi minősítés alapjául szolgáló elkövetési érték az adócsökkentés összege. Ez a tényállás szerint meghaladja - az elsőfokú bíróság által helyesen alkalmazott elkövetéskor hatályban volt Btk. szerinti - az adóbevétel különösen nagy mértékű csökkenését megalapozó 50 millió forintos értékhatárt.

Tekintve, hogy a Kft negyedéves, majd havi ÁFA bevalló volt, és huzamosan, több bevallási időszakon keresztül folytatódott az elkövetési magatartás, helyes a folytatólagosság megállapítása (BH2010.60. I. pont). Az I.r. vádlott adóelkerülő magatartása folytán 3, egymást követő gazdasági évben keletkezett 91 millió forintos ÁFA hiány a költségvetésben. A tényállás 1/A. pontjában írt cselekmény minősítése tehát törvényes.

Az üzletszerűség megállapíthatósága azon a tényen alapul, hogy az I.r. vádlott három éven keresztül - következetes adókerülő magatartást tanúsítva - élt családjával együtt a gazdasági tevékenységből befolyt árbevételből, de ez az elkövetéskor hatályos büntető anyagi jog szabályai szerint nem minősítő körülmény.

A TÁNYA tekintetében - éppen a már idézett, a folytatólagosság egységét magyarázó jogesetben írtakra is figyelemmel - nem értett egyet a táblabíróság a halmazat megállapításával. Adócsalásnál az ugyanazon adónemre több adómegállapítási időszakon keresztül megvalósított elkövetési magatartások a folytatólagosság egységébe vonhatók (BH2010.60. I. pont). A folytatólagosság fogalmának valóban eleme a rövid időszakonként történő elkövetés, az azonban relatív és minden egyes ügyben külön vizsgálandó, hogy mit értünk ez alatt. A bírói gyakorlat ezt általában kiterjesztően értelmezi. A társasági adó bevallása évenként történik, ennél gyakrabban - rövidebb időközben - nem követhető el annak elmulasztásával, vagy valótlan adatszolgáltatással az adócsalás bűncselekménye. A tényállás szerint **I.r. vádlott** 2004-2006 közötti időszakban egységes akarat-elhatározással, következetesen szegte meg az adózással kapcsolatos szabályokat. Ezért nincsen akadálya a három adóévben, folyamatosan okozott adóhiányt egybevonni és a folytatólagosság egységét megállapítani. Az adóhiány összege a 3 évben 6.742.587 forint volt.

A helyes minősítés tehát a *tényállás 1/B. pontjában* írt cselekménynél az 1 rb, folytatólagosan elkövetett adócsalás büntette az 1978. évi IV. törvény 310.§ (1) bekezdés (3) bekezdés szerint.

Az *1/C-D. tényállási pontokban* írt számviteli rend megsértése bűncselekményének és a magánokirat-hamisítás vétségének minősítése helyes, a hozzájuk fűzött jogi indokolás törvényes.

A számviteli rend megsértése tárgyában elmondható, hogy az elkövetés óta bekövetkezett jogszabályi változás a tevékenység áttekinthetőségének megghiúsításával járó fordulatot nem érintette. A 2007-ben hatályban volt, és jelen ügyben alkalmazott Btk.289.§ (1) bekezdés a/ és b/ pontja szerint, aki a számvitelről szóló törvényben vagy a felhatalmazásán alapuló jogszabályokban előírt beszámoló készítési, könyvvezetési, könyvvizsgálati kötelezettségét megszegi, továbbá a bizonylati rendet megsérti. A (4) bekezdés b/ pontja a büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott cselekmény az adott üzleti évet érintően a vagyoni helyzet áttekintését, illetőleg ellenőrzését megghiúsítja. E kritériumokat **I.r. vádlott** cselekvősege teljes mértékig kimerítette.

A törvényszék megállapította, hogy **I.r. vádlott** az adófizetési kötelezettség csökkentése érdekében beszerzett fiktív tartalmú számlákat átadta az adóhatóság számára a 2004-es adóév vizsgálatára elrendelt hatósági eljárásban.

Az adócsalással bűnhalmazatban tehát a magánokirat-hamisítás vétségét is megvalósította, mivel az adóhatóságot a hamis okirat benyújtásával megtévesztve az általános forgalmi adófizetési kötelezettségét jogosulatlanul csökkentette (BH1993.271. I. pont).

Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor **II.r.vádlottnak** az *1/C., 2/A. és 3/A. tényállási pontokban* körülírt cselekményeit 1 rb, részben bűnsegédként, részben közvetett tettesként

elkövetett adócsalás büntettének minősítette, ugyanis a két magatartás, két külön elkövetői alakzatban, két különböző tettesi alapcselekményhez kapcsolódott.

Bűnrészes a bűncselekménynek az olyan elkövetője, aki a törvényi tényállás megvalósításában közvetlenül nem vesz részt, ám a tettel szándékegységben jár el, és a törvényi tényállás megvalósítása nélkül is oksági (bűnsegély esetében concausalis - közreható) kapcsolatba hozható a cselekvőse a legalább kísérleti szakba eljutott tettesi cselekménnyel, mégpedig annak befejezettsége előtt (3/2011. /X. 14./ Büntető jogegységi határozat).

Az idézett BJE I. pontja értelmében a részes bűncselekményeinek rendbelisége és minősítése a tettesi alapcselekményekhez igazodik.

Az adóhatóság megtévesztésére szolgáló valótlan tartalmú számlákat beszerző és azokat az adóbevallás elkészítője számára rendelkezésre bocsátó személy az adócsalásnak bűnsegéde.

Tehát **II.r. vádlott** két cége nevében is fiktív számlákat kibocsátó magatartása a számlákat az adóelkerüléshez tettesként felhasználó **I.r. vádlott** folytatólagos cselekményéhez kapcsolódik (BH2010. 290).

A *tényállás 1/A. és 2/A. pontjában* írottak szerint a **II.r. vádlott** által elkövetett bűncselekményeket folytatólagosan bűnsegédként elkövetett adócsalás büntettének 1978. évi IV. törvény 310.§ (1) bekezdés (3) bekezdés, illetőleg a 12.§ (2) bekezdés alapján.

Az 1978. évi IV. törvény 276.§-ba ütköző - e tényállási pontokhoz kapcsolódó - magánokirat-hamisítás vétsége is folytatólagosan, bűnsegédként (12.§ (2) bekezdés és 21.§ (2) bekezdés) elkövetettnek minősül, mely a jogi indokolásban helyesen szerepel, de a rendelkező részből azonban kimaradt az elkövetői alakzat megjelölése. Ezt a táblabíróság a 61/BK vélemény 2. pontja szerint pótolta.

A *tényállás 2/B. pontjában*, a **2. Bt** körében, mint beltág által megvalósított számvitel rendje megsértése büntette minősítése az 1978. évi IV törvény 289.§ (1) (3) bekezdés b/ pont alapján helyes.

A *3/A. tényállási pontban* az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a **1. Bt** vezetését **II.r. vádlott** kültag egyedül látta el, abban ő tevékenykedett, mivel **III.r. vádlottal** - a beltaggal - már kezdetben ebben állapodtak meg.

A bűncselekmény tettese az, aki saját magatartásával vagy a bűncselekményért felelősségre nem vonható személy felhasználásával (közvetett tettes) a törvényi tényállást egészében vagy részben megvalósítja.

Az adócsalást közvetett tettesként olyan személy is elkövetheti, akinek nincs jogi kötelezettsége nyilatkozattételre (BH2013.200. és 1/2006. BJE határozat). Az adócsalást a vezető tisztségviselő megtévesztésével közvetett tettesként valósítja meg a betéti társaság gazdasági tevékenységét ténylegesen irányító kültagja, aki az adókötelezettség teljesítésére jogosult, de a társaság gazdasági tevékenységében részt nem vevő, arról érdemi információval nem rendelkező beltág helyett hajt végre, illetve mulaszt el az adózási kötelezettség körébe tartozó aktusokat (BH2010.319. I. pontja).

Ekként a II.r. vádlott ezen bűncselekménye közvetett tettesként elkövetett adócsalás büntetnének minősül az 1978. évi IV. törvény 310.§ (1) bekezdés (2) bekezdése és a 20.§ (1) bekezdése értelmében.

Itt tér ki a táblabíróság arra, hogy az elkövetéskor hatályban volt Btk. nem nevesítette külön a közvetett tettességet, mint önálló elkövetési alakzatot, viszont a tettesség körében - ami alatt értette egyaránt az ún. közvetlen tettesség és közvetett tettesség esetét is - mindig értékelte és büntetni rendelte (pl. BH1996. 180. I. pontja). Ezért nem ütközik a közvetett tettesi minőség megállapítása a „nulla poena sine lege” elvébe az elkövetéskor hatályban volt anyagi jogi szabályok alkalmazása esetén sem.

Korrigálni szükséges **II.r. vádlott** e cselekvőségének minősítése kapcsán a **III.r. vádlott felmentéséhez fűzött jogi indokolást** is, mivel annak jogcíme nem a bizonyítottság hiánya, ahogyan ezt az elsőfokú bíróság megállapította. A tényállás szerint a III.r. vádlott - **II.r. vádlott** tájékoztatása alapján - abban a téves feltevésben volt, hogy a 1. Bt-ben semmilyen gazdasági tevékenység nem folyik.

A közvetett tettesség jelen ügyben megállapítható esete tehát a tévedésben lévő személy igénybevétele (1978. évi IV. törvény 27.§ (1) bekezdés). Ilyenkor a terhelt önmaga nem valósít meg tényállási elemet, hanem azt olyan személlyel végezteti vagy mulasztatja el, aki valamilyen - az előzőekben megjelölt - büntethetőséget kizáró ok hatálya alatt áll.

III.r. vádlott vonatkozásában tehát büntethetőséget kizáró ok; a tévedés állapítható meg, mely a Be.6.§ (3) bekezdés a/ pont szerint - mert a bűncselekményt nem a terhelt valósította meg - bűncselekmény hiányában történő felmentést von maga után.

Megjegyzendő, hogy a tényállásban írtak alkalmasak lehetnek volna **II.r. vádlott** esetében további bűncselekmények megállapítására is. Így a II.r. vádlott nemcsak az ÁFA, hanem a társasági adónemben megvalósult adócsalásban és a számviteli rend megsértése bűncselekményében is bűnsege volt **I.r. vádlottnak** a hamis számlák kiállítása és átadása folytán.

III.r. vádlott helyett közvetett tettesként terhére róható lenne a 1. Bt számviteli feladatainak nem teljesítése is, hiszen ő járt el a cég képviselőjeként. Ezek a cselekmények azonban sem az eredeti, sem a megváltoztatott vádiratban nem szerepeltek, melyből azt a következtetést kell levonni, hogy a vádhatóság nem kívánta a II.r. vádlott felelősségre vonását e körben. A Be.2.§ (2) bekezdése értelmében, törvényes vád hiányában a büntetőjogi felelősség megállapítására nem is kerülhetett sor.

A megváltozott minősítésekre figyelemmel új büntetést kellett az ítéletátlának kiszabni.

A büntetés kiszabása körében irányadó tényeket nagyrészt helyesen tárta fel az elsőfokú bíróság, de mindkét terhelt vonatkozásában mellőzni kell a súlyosító szempontok közül a büntetett előéletet, mivel mindketten csak a jelen eljárás hatálya alatt lettek elmarasztalva a személyi részben felsorolt bűncselekmények miatt. Nem értéklehető az I.r. és II.r. vádlott terhére a költségvetést károsító bűncselekmények rendkívüli gyakorisága se, mivel e körben a régiós adatokat az országos előfordulás átlagával összehasonlító statisztika nem áll

rendelegzésre.

További enyhító körülményként felmerült az elsőfokú ítélet kihirdetése óta eltelt időmúlás, illetve az vádlott felesége eltartására is köteles, aki megromlott egészségi állapota folytán munkát vállalni nem tud.

Az ítélőtábla osztotta azt az ügyészi álláspontot, miszerint a költségvetést károsító bűncselekmények tárgyi súlya kiemelkedő és fontos szempont, hogy a társadalom felé az általános megelőzés, mint büntetési cél, maradéktalanul érvényesüljön. Ugyanakkor nem szabad szem elől téveszteni a büntetéskiszabás másik releváns szempontját, az egyéniesítést. Az ítélőtábla álláspontja szerint a kirívó időmúlás tényét és az egyéb, nagyszámú enyhítő körülményt a törvényszék a körben nem a súlyuknak megfelelően értékelte.

Utal az ítélőtábla az Emberi Jogok Európai Egyezménye szövegezésére, - annak is a 6. cikkére - az ésszerű időn belül való eljárás követelményeire, amelyre figyelemmel volt a büntetéskiszabása körében.

Az idézett 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 6. cikke szerint, mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a bíróság tisztességesen, ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően. Magyarország Alaptörvénye is hasonlóképpen rendelkezik a XXVIII. cikkben, miszerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el. Törvényi kötelessége tehát a bíróságoknak az eljárások ésszerű időn belül való lefolytatása.

Jelen eljárásban azt kell megállapítani, hogy ez a követelmény - elsősorban bírói szakban az átszignálások és kitűzési késedelmek miatt - sérelmet szenvedett, ugyanis 10 év eltelt a bűncselekmények elkövetése óta, amely időtartam nem vonható az „ésszerű idő” kategóriájába, ugyanakkor a vádlottaknak sem róható fel, hiszen nem az ő magatartásuk vezetett elsődlegesen az eljárás elhúzódásához, illetve megismétléséhez.

A másodfokú bíróságnak ezért - figyelemmel a nemzetközi jog és a Legfelsőbb Bíróság, majd a Kúria gyakorlatára - ezt az igen jelentős időmúlást, amelyhez hozzá számít az elsőfokú ítélet kihirdetése óta eltelt további 7 hónap, mindenképpen értékelnie kellett a büntetés kiszabása körében. Ez okból a szabadságvesztés büntetés súlyosítására irányuló ügyészi fellebbezés semmiképpen nem foghatott helyt, ellenben további mérséklés vált szükségessé.

A táblabíróság álláspontja szerint **I.r. vádlott** vonatkozásában elegendő, de egyben szükséges a legsúlyosabb bűncselekmény törvényi minimumában meghatározott szabadságvesztés büntetés, ezért a törvényszék által az 1978. évi IV.törvény 85.§ (1) és (2) bekezdés alapján halmazati büntetésül kiszabott, a 43.§ a/ pontja értelmében alkalmazott börtönbüntetés tartamát 2 évre enyhítette.

A részletezett enyhítő körülmények; ezek között a különös méltánylást érdemlő időmúlás és a kedvezőtlen irányban megváltozott családi viszonyok okán alaposan feltehető, hogy az I.r. vádlottal szemben a 37.§-ban írt az egyéni vizsgatartás törvényi célja a szabadságvesztés

végrehajtása nélkül is elérhető.

Ezért a szabadságvesztés büntetés végrehajtását a törvényi maximumnak megfelelő 5 évi próbaidőre felfüggesztette a 89.§ (1) -(2) és (3) bekezdés szerint.

A szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére figyelemmel mellőzte a közügyektől eltiltás mellékbüntetésre és a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezéseket.

A bűnsegédi minőségre és az enyhítő körülményekre figyelemmel **II.r.** vádlottal szemben halmazati büntetésül az elsőfokú bíróság által - az 1978. évi IV. törvény 87.§ (2) bekezdés d/ pontja szerinti enyhítő rendelkezéssel - alkalmazott börtönbüntetést tekintette kiszabottnak a táblabíróság is.

A belső arányosság követelményének megfelelően a szabadságvesztés büntetés végrehajtása felfüggesztésének próbaidejét 3 évre enyhítette.

A beszámításról szóló rendelkezés azzal helyesbítendő, hogy jogszabályi alapja a 99.§ (1) és (2) bekezdése.

Osztotta a másodfokú bíróság az ügyészi álláspontot, miszerint a **II.r.** vádlottat külön terhelő bűnügyi költség összege számolási hiba folytán pontatlan, az helyesen 64. 500 forint, ezért ennek megfelelően a rendelkezést korrigálta.

Az ítélet egyéb rendelkezései helyesek.

Mindezekre tekintettel az ítéletábla a Be.372.§ (1) bekezdése alapján a Veszprémi Törvényszék 9.B.421/2015/15. számú ítéletét a rendelkező részben írtaknak megfelelően - **I.r.** és **II.r.** vádlottak tekintetében - megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta a Be.371.§ (1) bekezdése szerint. A terheltek hiányzó és időközben megváltozott személyi adatait a Be.258.§ (2) bekezdés b/ pont alapján pótolta, illetve helyesbítette.

A másodfokú eljárás során felmerült bűnügyi költségről történt rendelkezés a Be.381.§ (1) bekezdésén alapszik.

Győr, 2016. július 13. napján

Dr. Széplaki László sk.
a tanács elnöke

Dr. Vajda Edit sk. . Németh Balázs sk.
a tanács tagja, előadó a tanács tagja

Záradék:

Ez az ítélet, és az abban foglalt változtatásokkal a Veszprémi Törvényszék 9.B.421/2015/15. számú ítélete a mai napon jogerőre emelkedett és **I.r.**, valamint **II.r.** vádlottakkal szemben kiszabott, végrehajtásaiban felfüggesztett szabadságvesztések kivételével végrehajtható.

Győr, 2016. július 13. napján

. Széplaki László sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Kiadó: